

ETH DIARI

Numerò 40
Dimars 23 de hereuèr 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

MILÈRS D'AGRICULTORS PRENEN ES CARRÈRS DE BRUSSÈLLES ENTÀ PROTESTAR CONTRA ERA REFÒRMA AGRÀRIA

Era manifestacion coincidís tamb eth Conselh de Ministres d'Agricultura des Quinze qu'ager debatic en Brussèlles es refòrmes

Milèrs d'agricultors des quinze Estats membres dera Union Europèa (UE) comencèren delàger ua manifestacion entà protestar contra es retalhades previstes enes refòrmes dera Politica Agrària Comuna (PAC). Entre quinze mil e vint mil manifestaires s'amassèren en Parc deth Cinquantenari, propèr as sedences dera Commission Europèa e deth Conselh de Ministres, a on ager pera tarde comencèc era "maraton" agricòla ena que se decidirà eth futur deth camp europèu. Hònts policiaus precisèren qu'encara arribauen tath punt de partença dera manifestacion nombrosi agricultors, qu'an agut de demorar era gessuda des sòns respectius païsi. Entara manifestacion que i van mès d'un milenat d'agricultors espanhòus procedenti de totes es comunitats autonòmes, segontes didec Pedro Barato, president dera Associacion Agrària Joeni Agricultors (ASAJA). "Cau corregir es desequilibris que se produsiren enes sectors agricòles espanhòus pr'amor dera refòrma dera PAC en 1992", declarèc Barato en ròda de premsa abantes dera manifestacion. Aguest calculèc qu'es pèrtes que poderien provocar es naues refòrmes en estudi pòden afectar 300.000 lòcs fixi dirèctes e ues cent mil explotacions agràries en Espanha. Fernando Moraleda, cap dera Union de Petiti Agricul-

tors (UPA), parlèc tàs milèrs de manifestaires amassadi en un heired e plojós maitin en caplòc belga e defenec "era explotacion familiara, er emplec e eth territòri rurai. Non permeteram qu'ua punhèra d'eurocrates roïnen eth futur dera agricultura". Es agricultors europèus son contraris as darrères propòstes entà retallar es ajudes dirèctes tara renda, çò que poderie afectar, ath delà des productes includidi ena Agenda 2000, eth plan financèr des Quinze entàs proplèus sèt ans, es coitius mediterraneus. Es Quinze an sus era taula diuèrses formules entà amermar era despensa agricòla comunitària e en ambient tanben i a er intent d'Alemanha d'aplicar eth principi deth cofinançament d'aguesta despensa entre es Estats membres e eth pressupòst dera UE. Es autoritats bèlgues an desplegat un fòrt dispositiu de seguretat ath torn des sedences comunitàries entà esvitar qu'es agricultors s'apròpen tath lòc a on s'amassen es ministres des Quinze. Es mesures includissen eth barratge tamb barricades metalliques e brescat, eth tancament de diuèrses estacions de mètro e toti es accessi entath coneishut coma barri europèu de Brussèlles.

RIERA (UP) DEMANE UN DESPARTIMENT SOCIAL E PROFESSIONAU DES AJUDES ENTARA AGRICULTURA

Eth coordinador nacionau d'Union de PAGESI (UP), Pep Riera, se referic ager as mobilisacions des pagesi en Brussèlles en tot demanar un departiment tamb critàris socials e professionaus des ajudes entara agricultura. En ues declaracions tà TV3, Riera indiquèc qu'eth sector a pòur dera dusau refòrma dera Politica Agrària Comuna (PAC) perque, com era hèta en 1992, non resolverà es problèms de hons e contunharà favorisant eth 20% de persones que se beneficie deth 80% des ajudes. Riera qualifiquèc de justes es ajudes que reciben es pagesi catalans, perque non i a pagesi o empreses catalanes que reciben ajudes de centenats de milions. Totun açò, indiquèc que non en toti es lòcs ei atau, e metec er exemple d'ua familha que pòt recèber 500 milions de subvencion e que tamb era bracadada pressupostària deth 10% contunharà recehent 450 milions. "Tamb açò estauviam pòg e aguesti senhors contunharàn d'èster uns privilegiadi, quan non son pas pagesi e non aurien de recèber ne cinc sòs", senhalèc. Per açò, didec, "es ajudes s'aurien d'establir, d'un còp entà tostemp, tamb critàris socials e professionaus". Riera tanben expressèc eth sòn temor entath cofinançament perque, segontes didec, pòt beneficiar pagesi francesi e alemands, païsi qu'amien pressupòsti generosi entara agricultura, mès pòden èster damnatgeus entà païsi com Espanha. En repòrt as protestes d'ager contra eth conselhèr d'Agricultura, Ramaderia e Pesca, Francesc Xavier Marimon, eth lidèr d'UP senhalèc que se segondaràn aguesti tipe d'accions perque i a companhs deth sector porcin que non ven ua auta gessuda ara crisi. Riera demanèc cercar solucions entara crisi deth porcin en ua taula de negociacion entà que non calgue hèr accions de protesta.

DURAN I LLEIDA AFIRME QUE CIU NON PÒT "DESORIENTAR" ES CATALANS TAMB UA PROPÒSTA INCONCRÈTA DE MÈS PÒDER ENTÀ CATALONHA

RECLAME "PRUDÈNCIA" ATH GOVERN CENTRAU E ACUSE MARAGALL DE NON SABER QUINA BANDÈRA LHEUAR DEUANT ES CONTRADICCIONS TAMB BORRELL.

Eth lidèr d'Union Democratica de Catalonha (UDC), Josep Antoni Duran i Lleida, afirmèc ager que CiU a "era obligacion de non desorientar es catalans" tamb ua propòsta inconcrèta entà dotar de mès poder politic e economic a Catalonha, per çò que se mostrèc "plan convençut" que Jordi Pujol formularà ua propòsta detalhada de "relectura" dera Constitucion e diderà s'açò carregarà ua refòrma der Estatut. Duran i Lleida precisèc qu'aué en dia "arrés non a dit ne a CDC ne a UDC que se propòse ua refòrma der Estatut", tot e qu'afirmèc que dempús de 20 ans dera aprovacion dera Constitucion "èm en condicions" de plantejar era sua "relectura". Senhalèc qu'era propòsta que formule CiU aurà "volontat de durada" e "non entà que sigue cambiada cada cinc ans", en tot soslinhar era actitud de CiU de non auer plantejat era refòrma dera Constitucion ne der Estatut en aguesti darrèr 20 ans. Eth president deth Comitè de Govern d'UDC assegurèc que Jordi Pujol diderà, ena anonciada conferéncia que prononciarà eth dia 1 de març en Barcelona, "com e quini articles dera Constitucion volem replantejar e an d'auer ua auta interpretacion, e s'açò a quauqua repercussion en Estatut". "CiU harà çò qu'a de hèr e plantejarà ua propòsta politica concrèta que non desorientarà es ciutadans", persutèc Duran, dempús dera amassada d'ager dera direccion deth sòn partit. Josep Antoni Duran i Lleida vaticinèc qu'en aguesta amassada non i aurie d'auer cap de diferéncia tamb CDC, pr'amor qu'existís un "dialòg fluïd" e eth ja a mantiengut 2 o 3 trobades tamb Jordi Pujol entà parlar d'aguest ahèr, en tot anonciar qu'encara i aurà bèra auta amassada abantes qu'eth president dera Generalitat hès-

que oficiau era sua propòsta.

ENQUIA DEMPÚS DES ELECCIONS

Eth lidèr d'Union considerèc qu'era propòsta concrèta de mès poder entà Catalonha non se plantejarà formament ath Govern centrau ne ath conjunt de fòrces politiquas catalanes e der Estat enquia dempús des eleccions tath Parlament de Catalonha dera pròplèu tardor. Defenec eth besonh de cercar eth supòrt des partits catalans e de pactar eth nau modèu, non sonque tamb eth govern que i age en Madrid, senon tanben tamb es principaus fòrces politiquas der Estat.

Josep Antoni Duran i Lleida avalorèc coma injustificades es critiques que deth Govern s'an amiat entà ua possibla refòrma der Estatut, per çò qu'a demanat ar Executiu que presidís José Maria Aznar "paciéncia, prudéncia e que demoren a conéisher era propòsta concrèta abantes de començar a criticar".

MARAGALL NON PÒT ISSAR BANDÈRES

D'un aute costat, eth dirigent democristian afirmèc que li "suspreneren" es critiques lançades peth candidat socialista, eth quau non sap ce quina bandèra a o pòt lhear perque, simultanèment e metodicament, eth dia següent ei caplleuada per Josep Borrell. Ei pr'amor d'açò que Maragall non pòt hèr propòstes e s'atermie a hèr ua campanha de marqueting politic, "coma se venesse un detergent", higeç.

BORRELL COMA NOSTRADAMUS

D'aute biais, eth Comitè de Govern d'UDC avalorèc "plan positiuament" era darrèra entrevista entre Aznar e Pujol, perque eth president catalan a aportat "estabilitat, serenitat e sen" deuant dera situacion de confrontacion politica que i a en País Basc, entre es partits estataus e es nacionalistes, e "deuant era exaltacion tremendista de Borrell que semble aué-se convertit en Nostradamus, en tot vaticinar qu'Espanha se "disgrègue".

ETH DISSABTE 6 DE MARÇ, EN ESCADENÇA DETH NUMERÒ 50 D'ETH DIARI EDITARAM ER "ESPECIAU PALAI DE GÈU"

En 14 planes explicaram ce quina ei era vertat ath torn deth Palai de Gèu. Guaire li còste a Vielha e Aran eth Palai de Gèu? Eth Palai de Gèu, obra faraonica e desproporcionada entà Vielha o un exemplar equipament collectiu? Perqué i a tantes empreses ligades ath Palai de Gèu? VIGESA, GIROA, IGE? Perqué er Ajuntament a roïnada era empresa gestora deth Palai? Com se defenen eth redactor deth projecte, era empresa constructora e es tecniecs directius dera obra deuant dera demanda judiciari qu'er Ajuntament a presentat contra eri? Qué ne pensen es usatgèrs? Qué ne pensen es toristes? Qué ne pense eth pòble de Vielha deth Palai? Recuelheram es veus der actuau baile de Vielha e es dera oposicion. Cuelheram eth Palai ena sua faison toristica e parlaram tamb eth sector. Publicaram era seccion "ERA BLAGADERA D'ARAN" mès irrespectuosa que jamès ajam publicat e asseguram anar ath darrèr des *michelins* der alcalde en tot que hè exercici en Palai tamb banhador. Presentaram era propòsta VIELHA 2000 tamb eth programa de relançament deth Palai entath nau millènni. Seccion especiau: "Revirat der aranès", tamb eth resumit, revirada e interpretacion de diuèrsi articles en galhèc, castelhan e catalan. Non vos la perdetz e començatz a reservar er exemplar: 973 64 17 72. Ath delà i a espacis de publicitat tà contractar: 619 29 41 59.

RETALHS DE PREMSA

ESTATS UNITS GESTIONE 94.000 MILIONS DE CORRÈUS ELECTRONICS ATH DIA

Er e-mail a passat en pòc temps a èster ua des airines mès populares e tengudes dera naua revolucion tecnologica qu'a supausat Internet.

Bill Gates s'endonvièc en sòn moment era expression "aplicacion assassina" que s'ajuste perfectament ar efècte que provòque aguest nau sistèma de comunicacion deuant es mès convencionaus (corrèu, telegrama, e inclús eth mès modèrn fax) e que pòga pòc pèrden eth favor des ciutadans.

Ath delà, a retornat a fòrça ciutadans era sana costum de mantier correspondéncia tamb amics o collègues professionaus qu'enes darrèri ans s'auie perdut lèu totaument. Segurament serie dificil trobar un cibernauta que podesse viuer sense eth sòn corrèu electronic. Segontes era consultora Yankee Group, i a ath torn de 263 milions d'adreces de corrèu electronic en mon e cada usatgèr recep diàriament ua mieja de 30 messatges.

Sonque en Estats Units circulen cada dia 9,4 miliardi de messatges e pendent er an 98 circulèren peth 'hilat' 3,4 bilions de messatges (que poderiem comparar tamb es 'pògui' 107 miliardi de corrèus urgents que siguèren enviats a trauers deth sistèma postau nòrd-american), çò que place er e-mail en ua causa 'indispensabla' entara vida sociu e labou des internautes.

Totun açò, pas tot aguest volum de messatgeria correspon a messatges que poguen èster d'interès entath sòn destinatari. Quauques companhies an descurbit eth potenciau deth corrèu electronic e an convertit es internautes en destinataris de fòrça messatges publicitaris de tota sòrta. Eth popular *Spamming* represente un 70% deth totau des messatges comercials que recebem, segontes Marketer, çò que hè comprensibles es queishes des cibernautes sus es molèsties que les provòque.

Ua solucion entà esvitar aguest bombardament publicitari qu'ei er usatge des filtres qu'es programes de corrèu electronic, com er Eudora o er Outlook de Microsoft, pòrten incorporadi. Aguest darrèr a un fichèr de tèxte a on ja vien predefinides quauqu'ues des frases mès tengudes pes *spammers*. S'aguestes non son sufisentes podem higé-ne de naues.

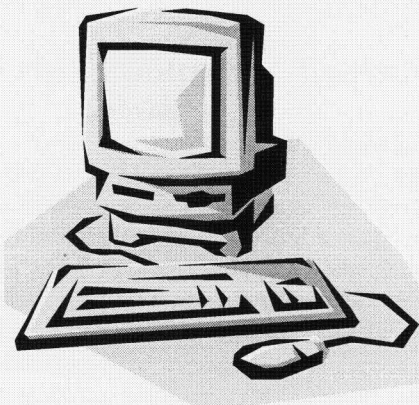
Ena darrèra version der Outlook, era 5.0, podem mercar un messatge qu'ajam rebut e automaticament plaçar eth destinatari o es paraules qu'incorpòre ena lista de filtres entà que siguen refusadi per aguest *software* ara ora de descargà-los deth servidor.

Ua auta solucion ei er us deth *software anti-spam*. Aguest utilise ua combinacion des adreces mès tengudes entar enviament de publicitat e tanben d'aqueres frases o paraules mès correntes. Son mès potentes qu'eth sistèma simple de filtres des programes de corrèu, e mès eficaces.

Non escriuetz tant, perilhe era vòsta salut

Quauqui usatgèrs acusen ath corrèu electronic coma causant deth sòn estrès. En un estudi hèt

per Reuters sus er impacte dera informacion entre es directius des grans empreses, que se realisèc entre es ans 94 e 96, un 42% des enquestadi responec qu'er excès d'informacion que reciben les produzie eth nomenat IFS (Síndrome de Fatiga Informatiua).

Ua sensacion que tanben transmetec ena Escòla d'Ostiu der an passat dera Universitat Complutense de Madrid un director associat d'Anderson Consulting.

Sens dobte aguest important fenomèn, eth demès d'informacion que recebem, pòt èster contrarestat pes *softwares* de filtratge, tot e qu'ei impossible de hèr quan se tracte d'un entorn corporatiu. Un bon conselh ei remèter messatges a qui reau-

ment li interesse eth contiengut e esvitar eth temut *spamming* corporatiu que represente eth 'cc' en toti es messatges qu'enviam tàs companhs de seccion, departament, oficina, país... e inclús, continent.

Ua auta solucion serie limitar es messatges qu'enviam e, en aqueri cassi que sigue possible, cercar era 'calor umana' dera convèrsa. Ena sua colona de "Salut personau" en *New York Times*, Jane E. Brody informe qu'eth doctor William Haskell, expèrt en exercici físic dera Universitat de Stanford, a calculat er impacte negatiu que pòt auer entara salut enviar messatges en lòc de parlar tamb es companhs de trabalh. Aguest doctor assolide que se ua persona dedique dus minuts diaris a enviar messatges as sòns companhs en lòc de lheuà-se dera cagira entà anar a parlar tamb eri, pòt arribar a acumular er equivalent caloric de 5 quilòs de grèish corporau en ua decada.

Àngel Cortés,
director de *Noticias Intercom*.

NAU SERVICI DE TELEASSISTÈNCIA ENTARA GENT GRANA ENA SÈU D'URGELH

ETH president dera Assembla Provincial de Lhèida de Creu Ròia, Emilià Astudillo, e eth baile dera Sèu d'Urgelh, Joan Ganyet, signaràn un convèni de collaboracion que garantirà era prestacion deth servici de teleassisténcia entara gent grana dera ciutat.

Segontes hònts der airau de Benestar Sociu der Ajuntament, "era teleassisténcia ei un servici especiaument indicat entàs persones que, per motius de salut, incapacitat o isolament an de besonh atencion contunhada".

Eth servici foncione a trauers dera linha telefonica convencional, tamb prètz de trucada locau, e permet as sòns usatgèrs, deuant ua situacion d'emergéncia e sonque sarrant un boton, establir contacte verbau dirècte e immediat tamb

era centrau receptora dera Creu Ròia, que li aufrirà era responsa mès apropiada tàs sòns besonhs.

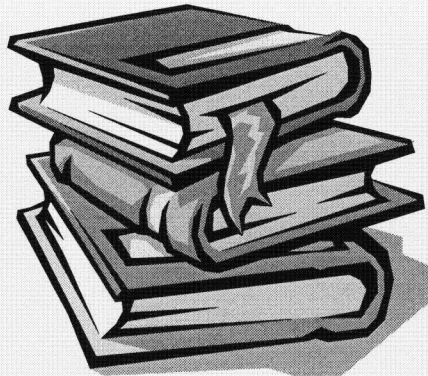
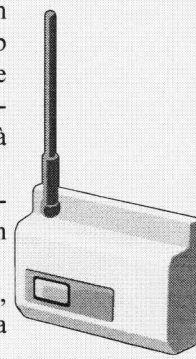
Era Creu Ròia dera Sèu d'Urgelh compdarà tamb un equip mobil d'assisténcia entad aguest servici, tamb personau qu'age coneishements de servicis socials e sanitaris, prumèrs auxiliis e petiti apraiaments domestics, que se desplaçarà tath domicili des usatgèrs entà atier es demanes.

Entà accedir as prestacions socials cau qu'es persones interessades agen un minim de 60 ans o demoren soletes pendent era màger part deth dia.

Cau auer en compde, segontes hònts der ajuntament, que pr'amor qu'er us deth sistèma requeris ua minima

capacitat de comprenença, ne demoren excluidits es malauts psiquiatricis e es persones tamb amendrims sensoriaus.

Es beneficiaris auràn de pagar peth servici un prètz public d'acòrd tamb es ingressi dera unitat familiara e ues bonificacions que paguen es servicis socials municipaus. Entàs persones tamb ua rènda mès baixa des 55.000 pessetes, era bonificacion serà deth 100%; es persones tamb rendes entre es 55.000 e es 70.000 pessetes pagaràn 1.212 pessetes mensuaus; es qu'an rendes entre es 70.000 e es 85.000 pessetes ne pagaràn 2.425 e es qu'agen ingressi per dessus des 85.000 pessetes n'auràn de pagar 4.850.

ERC EXIGÍS ETH COMPLIMENT DETH MAPA DE BIBLIOTÈQUES EN PIRENÈU

ETH deputat d'ERC en Parlament de Catalonha, Jordi Ausàs, a denonciat er incompliment deth mapa de lectura publica enes parçans deth Naut Pirenèu e a reclamat ath Departament de Cultura dera Generalitat es recorsi economic correspondenti "entà non convertir en non-arren ua planificacion endominada e que se derive dera lei deth sistèma bibliotecari de Catalonha".

Eth mapa de lectura publica ditz qu'en cada comarca i aurà un minim d'ua bibliotèca centrau, inclús enes quaus cap des sòns municipis non a mès de 5.000 estatjants, com en Palhars Sobiran e Nauta Ribagòrça, era Val d'Aran e, per pòg, eth Palhars Jussà (Trempt n'a 5.403). Segontes Jordi Ausàs, d'aguesta manèra se garantís era cobertura d'aguest servici public tà tot eth país e, per tant, tanben era possibilitat d'accedir tà tot eth sistèma bibliotecari de Catalonha. Esquèrra Republicana totun, a denonciat qu'era situacion actuau deth sistèma de lectura publica que recep eth conjunt des parçans de montanha ei dramatica. En aguest sentit, Ausàs a manifestat que "eth Pirenèu ei era 'cendrosa'", pr'amor que "sonque dispòsen de bibliotèca comarcau era Cerdanha e eth Naut Urgelh, maugrat que per lei n'i aurie d'auer en toti es caplòcs

comarcaus". Eth deputat deth Naut Urgelh en Parlament de Catalonha a reclamat tath Departament de Cultura es dotacions pressupostàries qu'an de permèter bastir bibliotèques en Trempt, Sòrt, Pònt de Suert e Vielha.

Aguesta escadença s'a vist greujada, opine Ausàs, peth hèt que d'ençà dera publicacion dera lei, er an 1993, "la Caixa" a barrat quauques des sues sales de lectura, "tamb er argument qu'es entitats d'estauvi aufrien aguest servici de bibliotèca mentre i auie un uet legau". Ei eth cas de Belher de Cerdanha, Organhà, Sant Laurènc de Morunhs e Martinet de Cerdanha, que maugrat qu'en quauqui cassi se n'an hèt cargue es ajuntaments "non apertien ath sistèma de lectura publica e non ne reciben eth supòrt generic".

Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Europa des Pirinèus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manel Vidal
locau num 5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

Editor e director: Joan-Ramon Colomines-Companyans.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dèssenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Pilar Barès e Xavier Gutierrez.

Equip comercial: Ramon Agulló i Teixidor.

Impression: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI
en Vielha. Tirada: 1000 exemplars.